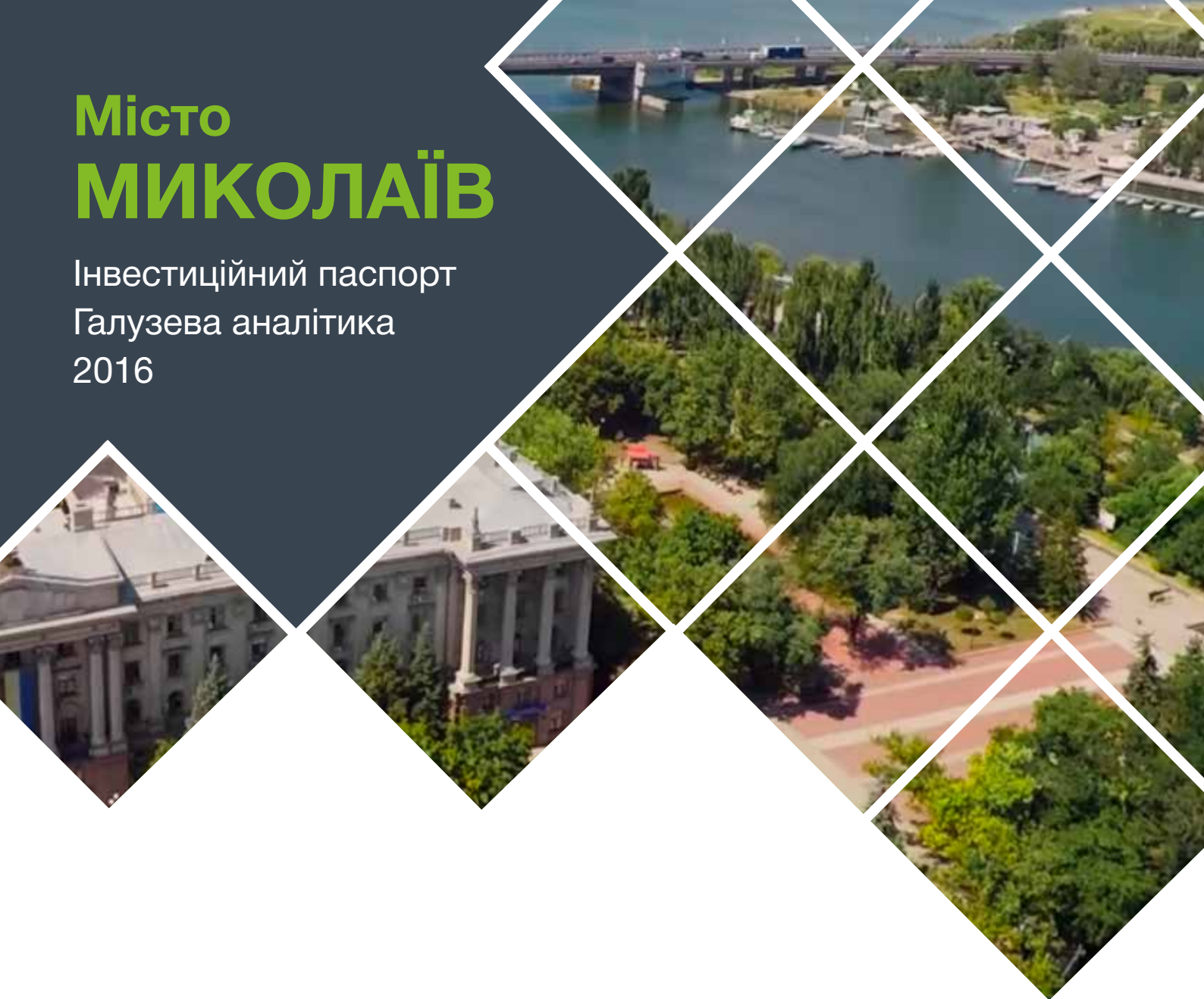

Місто **МИКОЛАЇВ**

Інвестиційний паспорт
Галузева аналітика
2016

МИКОЛАЇВ ЦЕ ВИГІДНО!

ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ТА МІЖНАРОДНА ЛОГІСТИКА

Цей документ розроблено з метою представлення потенційним вітчизняним та зарубіжним інвесторам, які розглядають можливість інвестування в економічну та соціальну сфери господарства м. Миколаїв

ЧИМ УНІКАЛЬНИЙ МИКОЛАЇВ

Миколаїв є містом зі значним промислово-економічним та науковим потенціалом, широкими можливостями для розвитку внутрішніх міжрегіональних і зовнішніх міждержавних зв'язків.

Розташування міста, портове господарство створюють всі передумови для подальшого розвитку, інтеграції міста до світової економіки, формують високий інвестиційний потенціал міста.

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ МІСТА

ОСНОВНІ ФАКТОРИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПОРІВНЯНО З ІНШИМИ МІСТАМИ УКРАЇНИ:

потужний портовий потенціал, розвинений морегосподарський комплекс (морські та річкові порти), унікальне розташування, що дозволяє функціонувати портам і здійснювати навігацію цілий рік;

місто є логістичним центром півдня України, має розгалужену транспортну інфраструктуру та пропускну спроможність для вантажо- та пасажироперевезень;

потужний виробничий потенціал (розвинені галузі машинобудівної, кольорової металургії, переробної промисловості та харчової галузі);

місто є центром області та відповідно центром соціальної й ринкової інфраструктури, ділових і фінансових послуг; осередком освіти і науки, інноваційної діяльності;

рівень освіти та наявний трудовий потенціал міста, з урахуванням незадіяного кадрового потенціалу, створює широкі можливості для забезпечення бізнесу кваліфікованими кадрами;

наявність унікального природного клімату, наявність рекреаційних зон: парки та пляжі (в Миколаєві найбільша в Україні берегова лінія – 128 км), що може бути використано для розвитку туристичного потенціалу міста; значний потенціал для розвитку водних видів транспорту, водних видів спорту;

великі підприємства знаходяться віддалено від «спальних районів», що створює екологічно безпечне та комфортне для проживання середовище;

бажання та готовність міської влади до співпраці з інвесторами. Наявність в місті законодавчих умов/преференцій для відкриття та розвитку бізнесу;

наявність вільних земельних ділянок та виробничих площ;

наявність досвіду роботи з крупними іноземними інвесторами, міжнародними фінансовими установами;

відкритість місцевої влади до роботи з іноземними та вітчизняними інвесторами.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

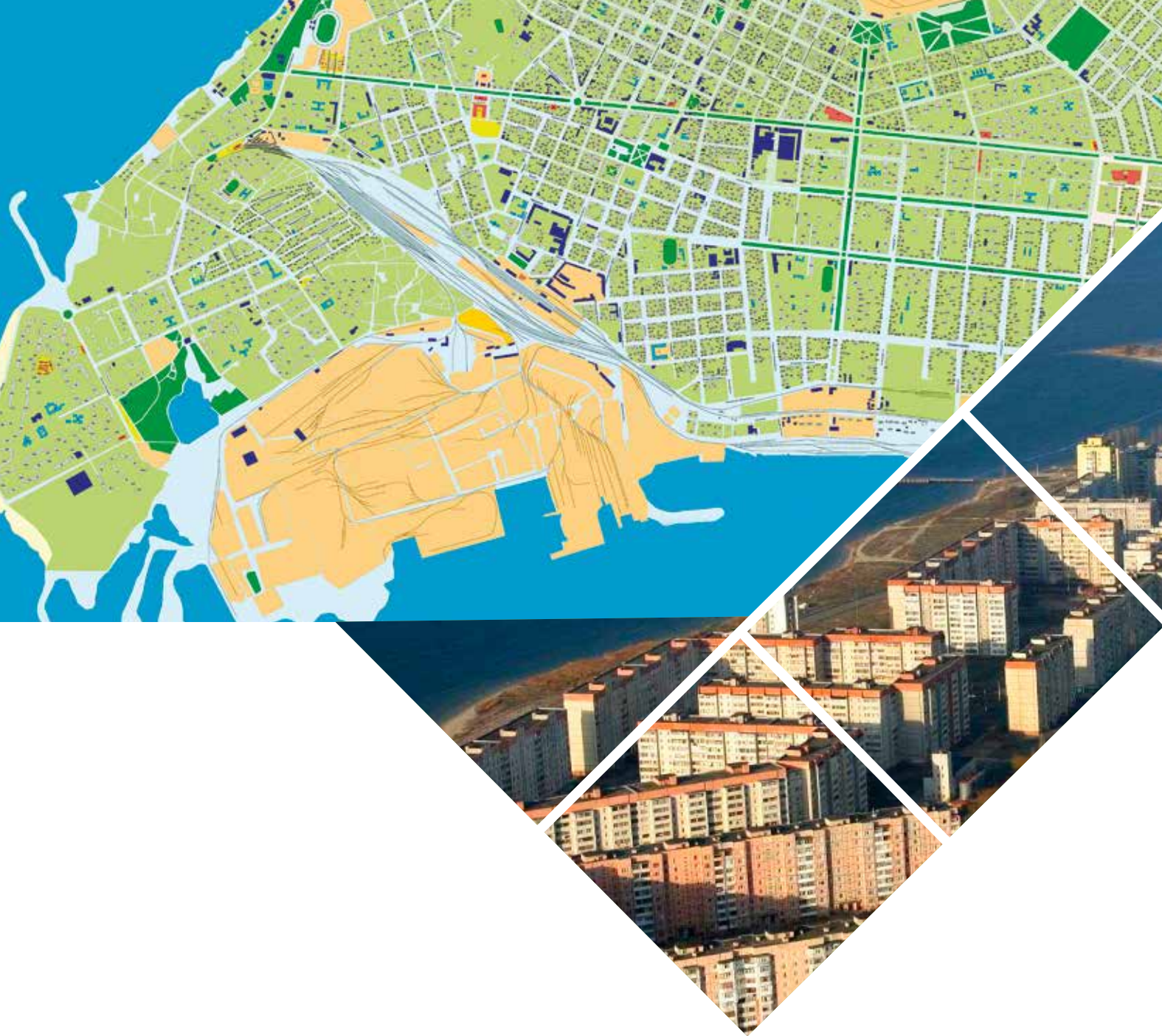
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ М. МИКОЛАЇВ ТА ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ

Протягом останніх трьох років незважаючи на рецесивні тенденції в економіці України та збереження низького рівня ділової активності в цілому, місту Миколаїв вдалося продемонструвати зростання цілого ряду макроекономічних показників, по ряду показників значення суттєво перевищували середні показники по країні. Потенціал соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста є високим.

Назва показника	2013	2014	2015	I півр. 2016
Динаміка чисельності населення до попереднього періоду, %	99,7	100,0	99,8	99,7
Рівень зайнятості населення в порівнянні з середнім показником по країні, %	112,9	115,1	122,9	124,0
Рівень оплати праці порівняно з середнім показником по країні, %	98,6	101,5	102,4	100,3
Співвідношення обсягів реалізації промислової продукції*, %	97,0	87,5	104,1	76,7
Співвідношення обсягів капітальних інвестицій*, %	76,5	152,3	143,6	251,2
Співвідношення обсягу прямих іноземних інвестицій*, %	31,8	30,1	31,2	31,1
Співвідношення обсягів зовнішньоторговельного товарообігу*, %	178,4	177,8	152,4	166,8
Співвідношення обсягу введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1000 мешканців до середнього показника по країні, %	75,9	58,3	78,4	91,4
Співвідношення обсягу роздрібного товарообігу*, %	132,9	137,5	150,3	147,1
Співвідношення обсягу доходів бюджету міста (без урахування трансфертів)*, %	79,8	83,6	87,1	93,5
Темпи зростання доходів бюджету міста, %	97,3	117,7	137,7	134,8
Темпи зростання доходів місцевих бюджетів в цілому по країні, %	98,1	104,8	127,1	127,1

* у розрахунку на одного мешканця до середнього показника по країні, %

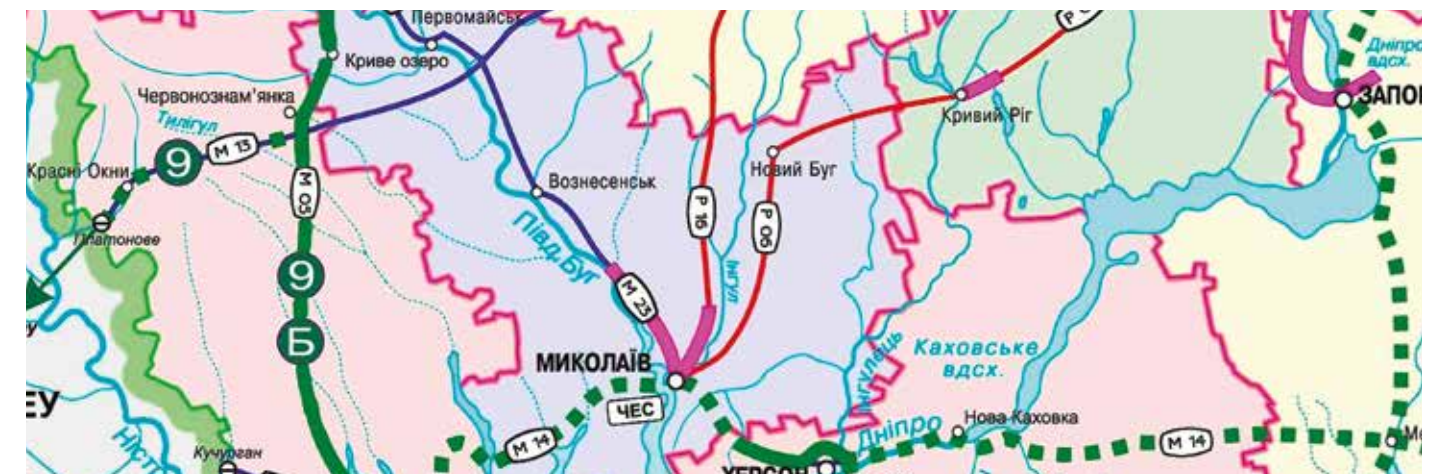
ГЕОГРАФІЯ РОЗТАШУВАННЯ

Головна особливість положення міста – розташування, яке є привабливим для розвитку аграрного, логістичного, суднобудівного напрямку. Місто є транспортним вузлом області й завдяки морському сполученню відкриває доступ до міжнародних ринків. У місті наявні вільні площі для розміщення припортових заводів. Місто розташовано в аграрно-кліматичній зоні «Степ», на півострові, що омивається водами річок Південний Буг та Інгул.

ЧЕРЕЗ МІСТО ПРОХОДЯТЬ:

- **Євроазіатський Міжнародний транспортний коридор**
(Одеса–Миколаїв–Херсон–Джанкой–Керч);
- **транспортний коридор Чорноморського економічного співробітництва**
(Рені–Ізмаїл–Одеса –Миколаїв–Херсон–Мелітополь–Бердянськ–Маріуполь–Новоазовськ),
- **автомагістраль М-23**
(Рені – Ростов-на-Дону).
- Місто також має потужний залізничний вузол, аеродром, розташований в 14 км від міста.

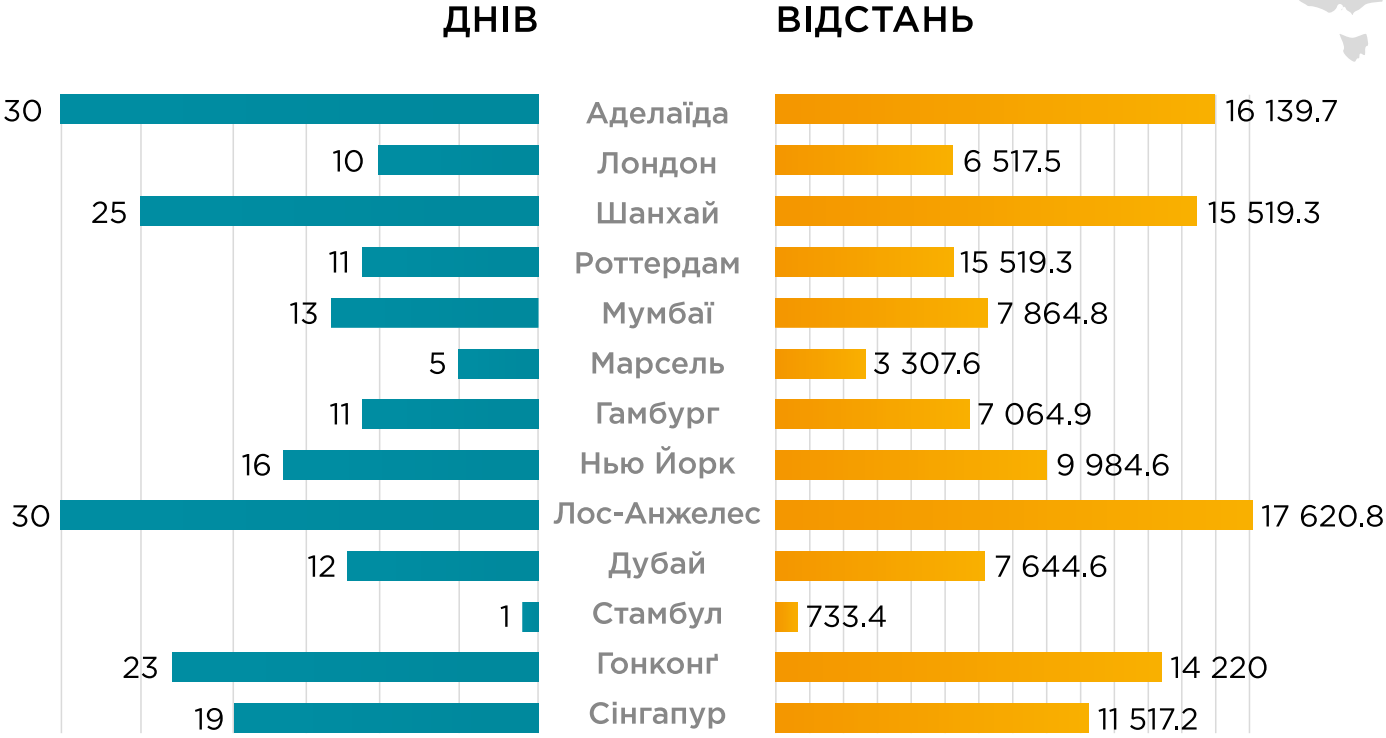
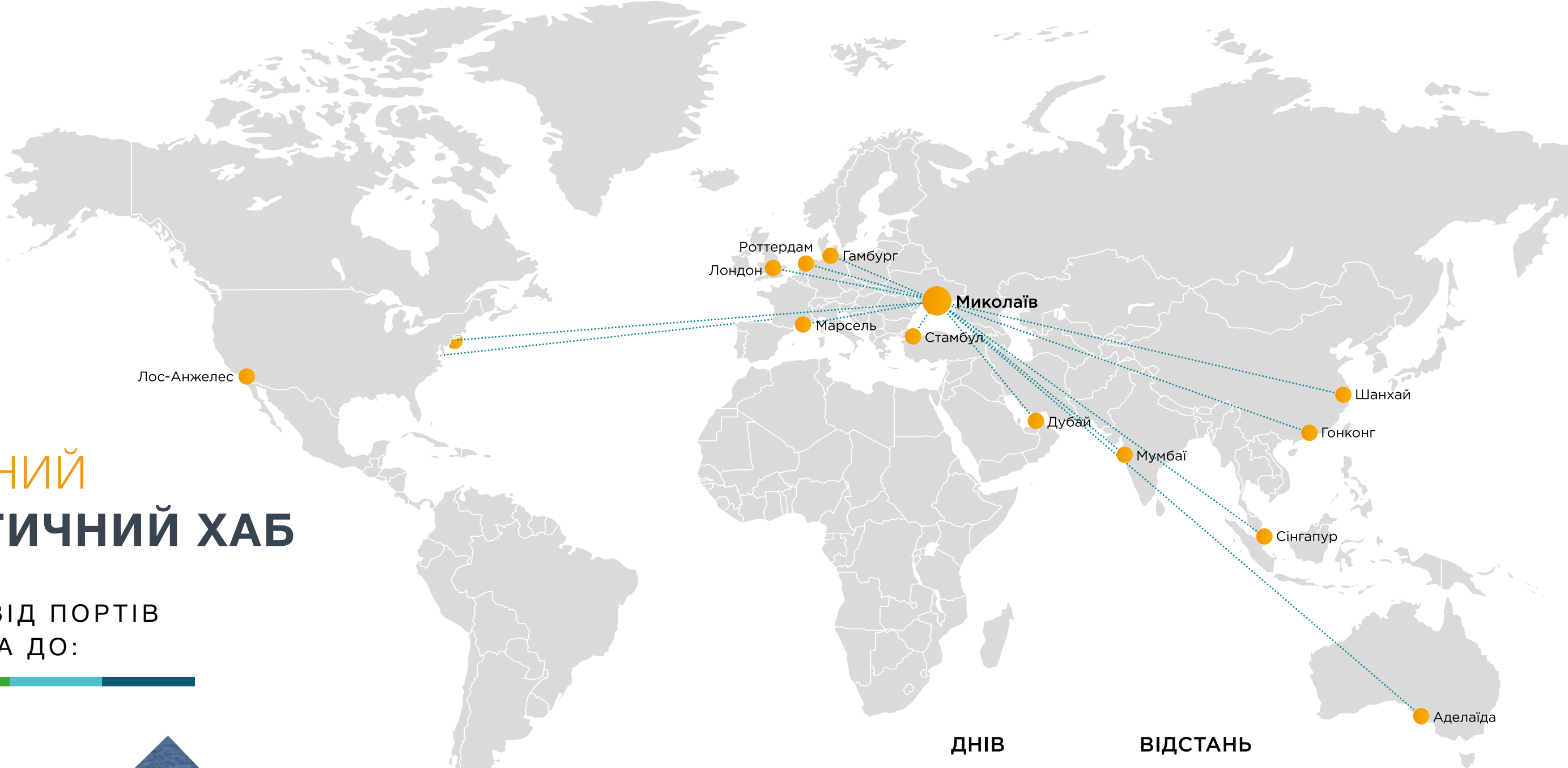
ТРАНСПОРТНІ КОРДОНИ

До портів та виробничих підприємств міста надходить продукція зернових, технічних (соняшник, цукровий буряк), овочевих культур, продукція садівництва та виноградарства Миколаївської області. Інвестиційно привабливим є заснування підприємств на території майбутнього індустріально-аграрного парку в м. Миколаїв для переробки агропродукції, з подальшою реалізацією як на внутрішньому ринку, так і на експорт. Інвестиційно привабливим є подальший розвиток сучасних транспортних терміналів, сучасних складів тощо.

ГОЛОВНИЙ ЛОГІСТИЧНИЙ ХАБ

ВІДСТАНЬ ВІД ПОРТІВ
МИКОЛАЄВА ДО:

СИРОВИННІ РЕСУРСИ

Виробничі підприємства мають можливість використовувати ресурси Миколаївської області та поза її межами завдяки наявності транспортної інфраструктури міста, портам та дорогам державного значення.

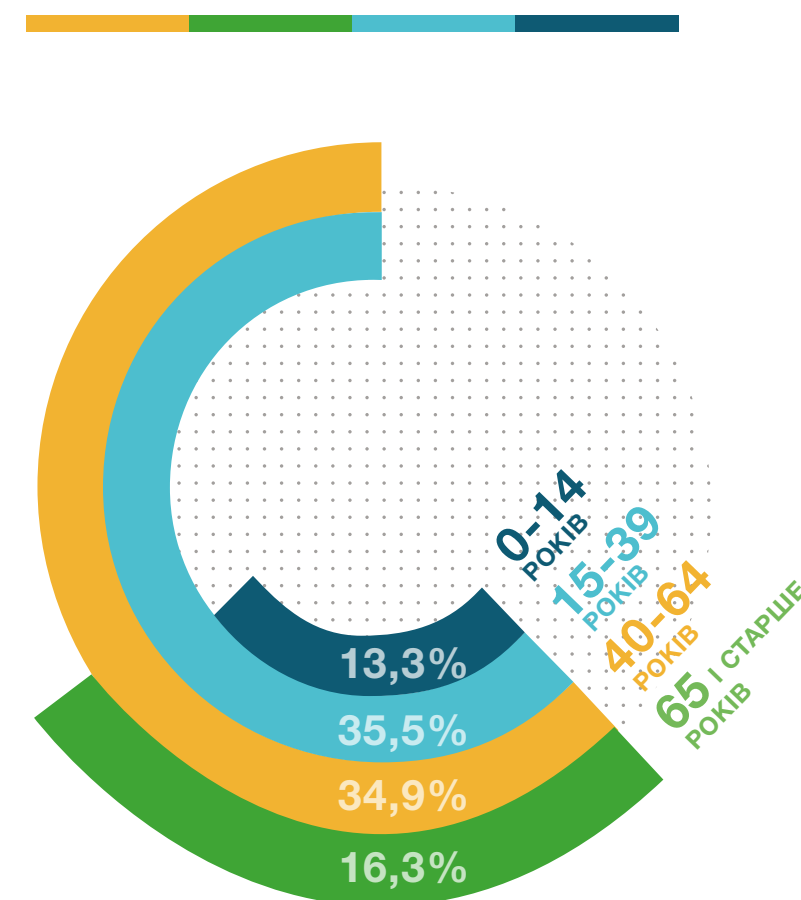
Мінерально-сировинні ресурси на території області представлені на північному заході родовищем нікелю (використовується для виробництва нержавіючої сталі, нікелювання, виробництва акумуляторів, порошкової металургії тощо), на півночі наявні родовища уранових руд (ядерна енергетика). Видобуток граніту проводиться в 18 великих родовищах (будівництво). Разом з гранітами зустрічаються гнейси, кварцити і польовий шпат. Добувна промисловість області орієнтована на видобування будівельних матеріалів (граніт, пиляний черепашник, вапняк, пісок, каолін, керамзитова сировина, цегельна сировина).

Показник	Загальна кількість родовищ
Граніт	47
Пісок	32
Вапно (цементна сировина)	2
Пильний камінь (черепашник)	15
Каолін	2
Керамзитова сировина	2
Вапняк для випалювання на вапно	6
Цегельна сировина	44

НАСЕЛЕННЯ, ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА РИНОК ПРАЦІ

За чисельністю населення Миколаїв відноситься до середніх міст України. Станом на 01.07.2016 р. чисельність наявного населення становила 494 тис. осіб, що складає 42,5% від загальної чисельності Миколаївської області. Збереження міграційного приросту мешканців, передусім за рахунок населення працездатного віку, поліпшує забезпеченість ринку праці міста трудовими ресурсами.

СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ МІСТА ЗА ВІКОМ

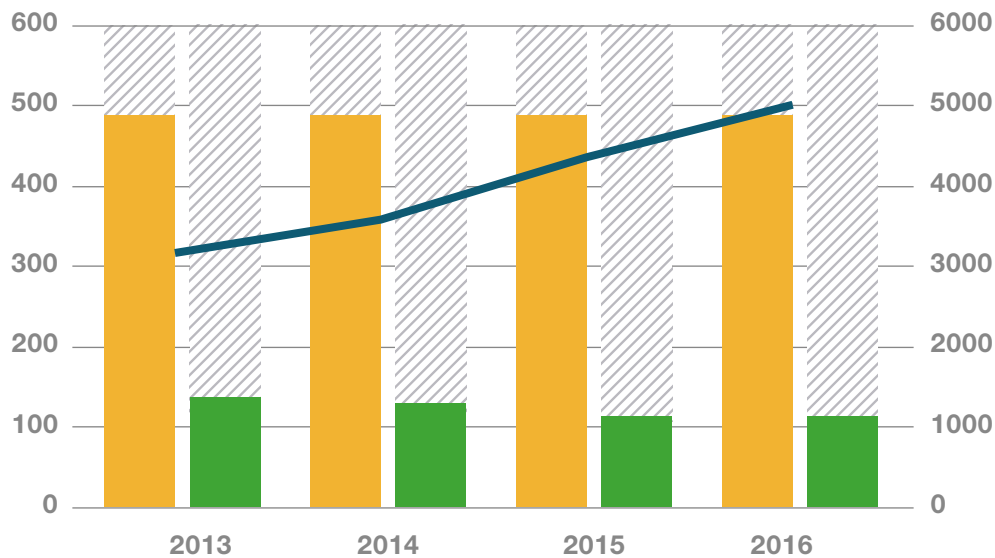
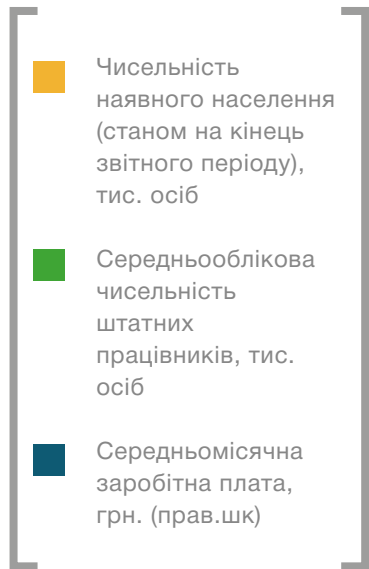

Рівень зайнятості населення перевищує загальнодержавний показник. За результатами I півріччя 2016 року питома вага зайнятих в загальній чисельності наявного населення міста становила 22,8% (18,4% по Україні в цілому).

ПОКАЗНИКИ РИНКУ ПРАЦІ

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Миколаєва, як і в попередніх періодах, перевищують відповідний показник по країні.

Порівняно невисокий рівень оплати праці (рівень середньомісячної заробітної плати в місті складає 160 Євро, тоді як у країнах потенційного експорту: Туреччина – 584 Євро; Греція – 1004 Євро; Румунія – 423 Євро; Кіпр – 1574 Євро; Грузія – 351 Євро; Вірменія – 286 Євро) створює додаткові переваги для інвесторів з точки зору відкриття та розвитку бізнесу в місті.

Найбільша кількість населення зайнята на підприємствах машинобудівного комплексу, кольорової металургії, агрокомплексу та торгівлі, харчової промисловості та транспорту.

Існуючі трудові ресурси м. Миколаїв дозволяють забезпечувати виконання інвестиційних проектів різного ступеня складності – від модернізації існуючих виробництв до побудови нових підприємств. Місто може забезпечувати ефективне навчання населення, надавати кваліфіковані послуги у сфері охорони здоров'я та культури. Ці фактори позитивно впливають на демографічну ситуацію та рівень кваліфікації трудових ресурсів.

Назва галузі	Зайнято у % до всього населення міста
Промисловість	8,0%
Будівництво	2,4%
Торгівля	11,3%
Транспорт	4,0%
Організація харчування	0,7%
Інформація та телекомунікації	1,4%
Фінансова та страхова діяльність	0,8%
Операції з нерухомим майном	1,5%
Наукова та технічна діяльність	0,8%
Адміністративне обслуговування	0,7%
Державне управління, оборона	0,9%
Освіта	3,8%
Охорона здоров'я	4,0%
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1,1%
Сільське господарство	0,7%
Надання інших послуг	0,2%

Залежність від діяльності одного підприємства або галузі помірна. На найбільше за чисельністю зайнятих підприємств Миколаєва припадає близько 10% середньооблікової чисельності штатних працівників міста. Суттєва чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі.

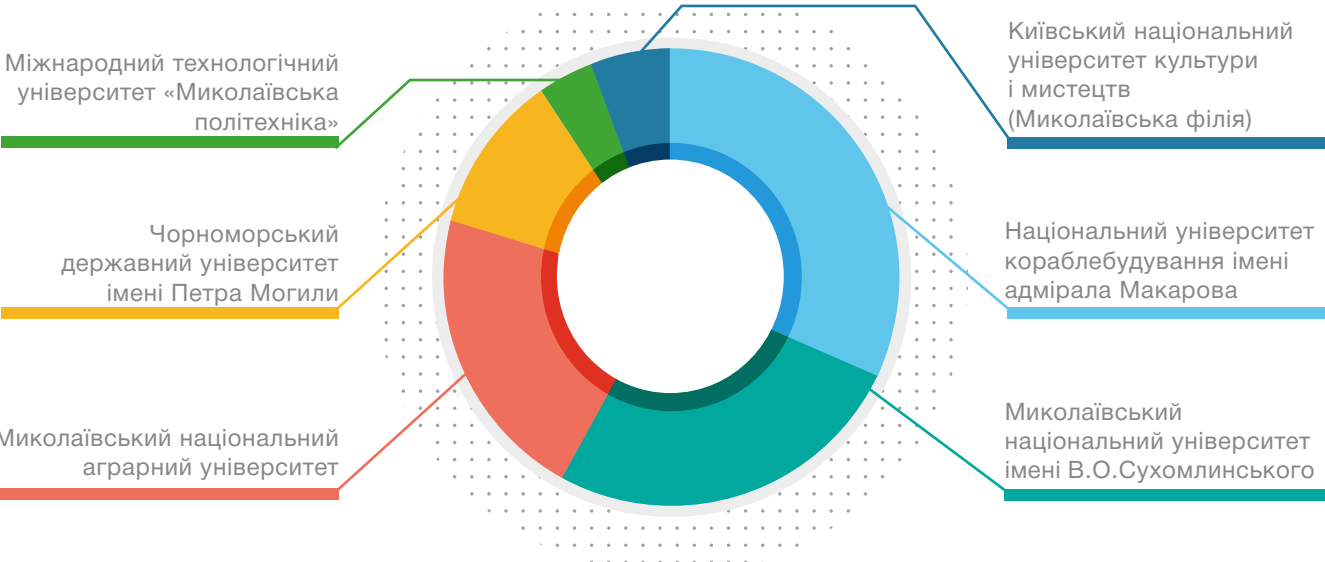

ОСВІТА

Миколаїв готує фахівців для різних секторів економічної діяльності з високим рівнем професійної підготовки трудових ресурсів міста. Насиченість науковими та освітніми закладами є значною перевагою, яка робить місто привабливим з точки зору інвестора. Всього у місті 152 навчальних заклади, підпорядкованих управлінню освіти Миколаївської міської ради. Рівень освіти та кваліфікації, який надається ВНЗ, створює попит на випускників ВНЗ Миколаєва за кордоном на промислових підприємствах країн ЄС (у Прибалтиці, Польщі, Франції, Німеччині, Португалії), Російської Федерації, а також Туреччини, Грузії, Болгарії та Молдови.

ОСНОВНІ ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ М.МИКОЛАЇВ III – IV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ ЗА КІЛЬКІСТЮ СТУДЕНІВ

Міжнародні програми обміну та навчання за кордоном дозволяють випускати кваліфіковані кадри, які не потребують суттєвих додаткових ресурсів інвестора на підготовку та перепідготовку кадрів.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Якість та доступність медичної допомоги в місті Миколаєві є одним із факторів формування позитивного інвестиційного середовища. Мешканці м. Миколаєва отримують медичну допомогу в 19 закладах охорони здоров'я.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

У Миколаєві наявний високий ІТ-потенціал та рівень ІТ-освіти, місто перебуває в топ-п'ятірці міст України за кількістю людей, залучених до аутсорсингу, що сприяє розвитку бізнесу, пов'язаному з інформаційними технологіями. Галузь інформаційних технологій представлена у Миколаєві 21 компанією та підприємствами. У місті завдяки рівню освіти у вузах технічної спрямованості розвинена сфера аутсорсингу та фрілансу, відкрито представництва ІТ компаній міжнародного та державного рівня. Серед крупних ІТ компаній міста:

Назва підприємства	Вид діяльності
Global logic (Київ, Харків, Львів, Миколаїв)	Розробка програмного забезпечення
Просото хостінг (Київ, Миколаїв)	Хостінг
Сіті хост (Київ, Одеса, Миколаїв, Львів)	Хостінг
Стайлус (Київ, Харків, Одеса, Миколаїв)	Продаж програмного забезпечення
Templatemonster	Веб дизайн
Sintez Technologies Ukraine	Розробка програмного забезпечення
ТОВ «КвадроЛоджик»	Розробка та впровадження програмного забезпечення

Зважаючи на рівень оплати праці, в порівнянні з містами-конкурентами у сфері ІТ (Київ, Харків, Одеса, Львів, Дніпропетровськ), на фоні високої кваліфікації спеціалістів цієї галузі у місті, Миколаїв має суттєвий потенціал для розвитку цієї сфери й для того, щоб стати одним із провідних міст у ІТ галузі.

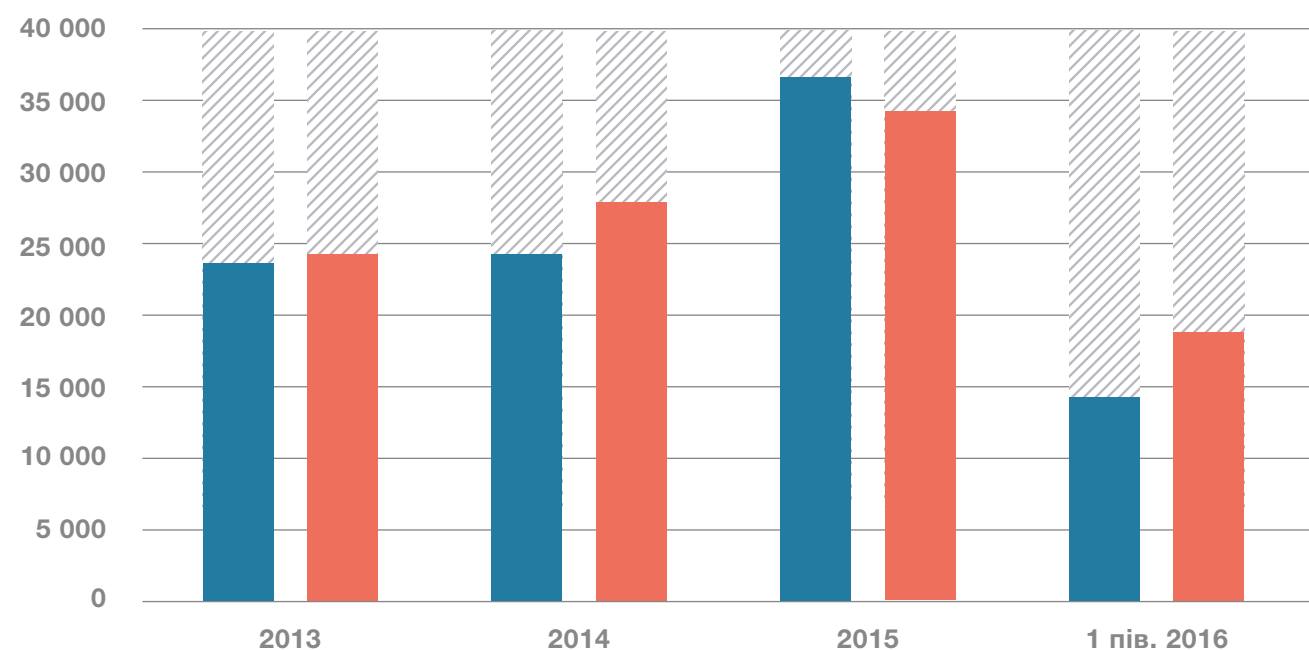

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Промислові підприємства м. Миколаєва відіграють значну роль у промисловому комплексі України. Місто забезпечує понад 90% державного виробництва газових турбін, 80% глинозему, питома вага в українському експорті зернових та олійних культур займає до 25% загального експорту України. У місті налічується понад 60 великих промислових підприємств.

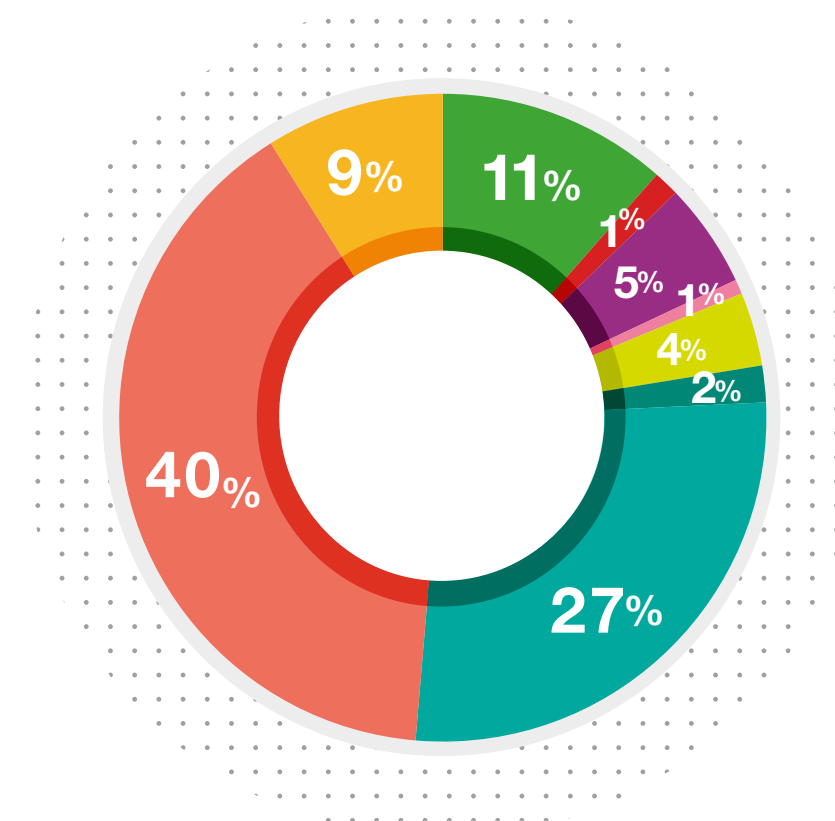
СЕРЕДНІЙ ОБСЯГ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ У РОЗРАХУНКУ НА ОДНОГО МЕШКАНЦЯ, ГРН. В М. МИКОЛАЄВІ ТА В УКРАЇНІ

Господарський комплекс м. Миколаєва достатньо диверсифікований за видами економічної діяльності.

Місто входить до числа найбільш промислово розвинених міст України, його частка в загальнообласному обсязі реалізації продукції протягом 2013-2015 рр. становила близько 50%.

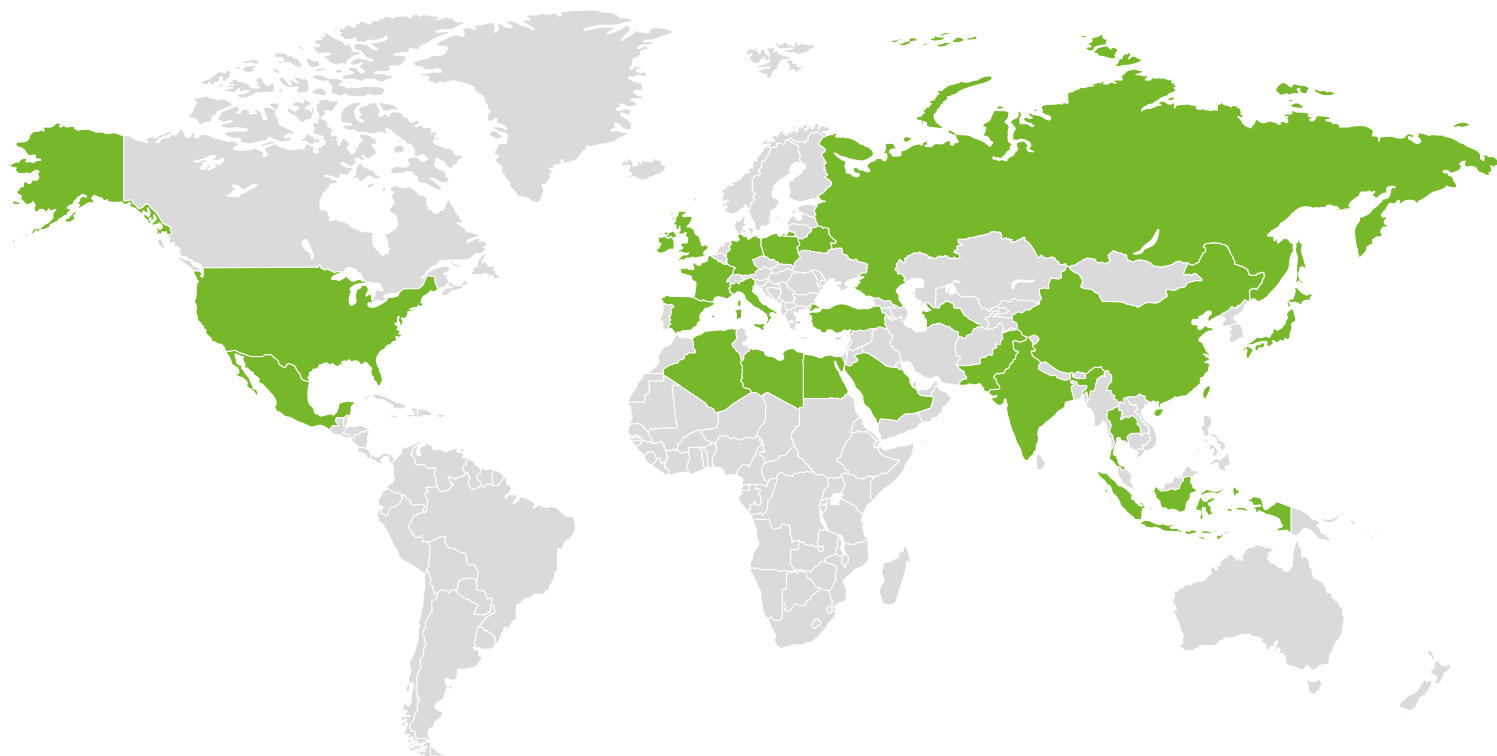
- Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, а також забір, очищення та постачання води
- Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів
- Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів
- Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність
- Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції
- Виробництво гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції
- Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування
- Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування
- Інше

ПОЗИЦІЯ МІСТА НА ЕКОНОМІЧНІЙ МАПІ СВІТУ

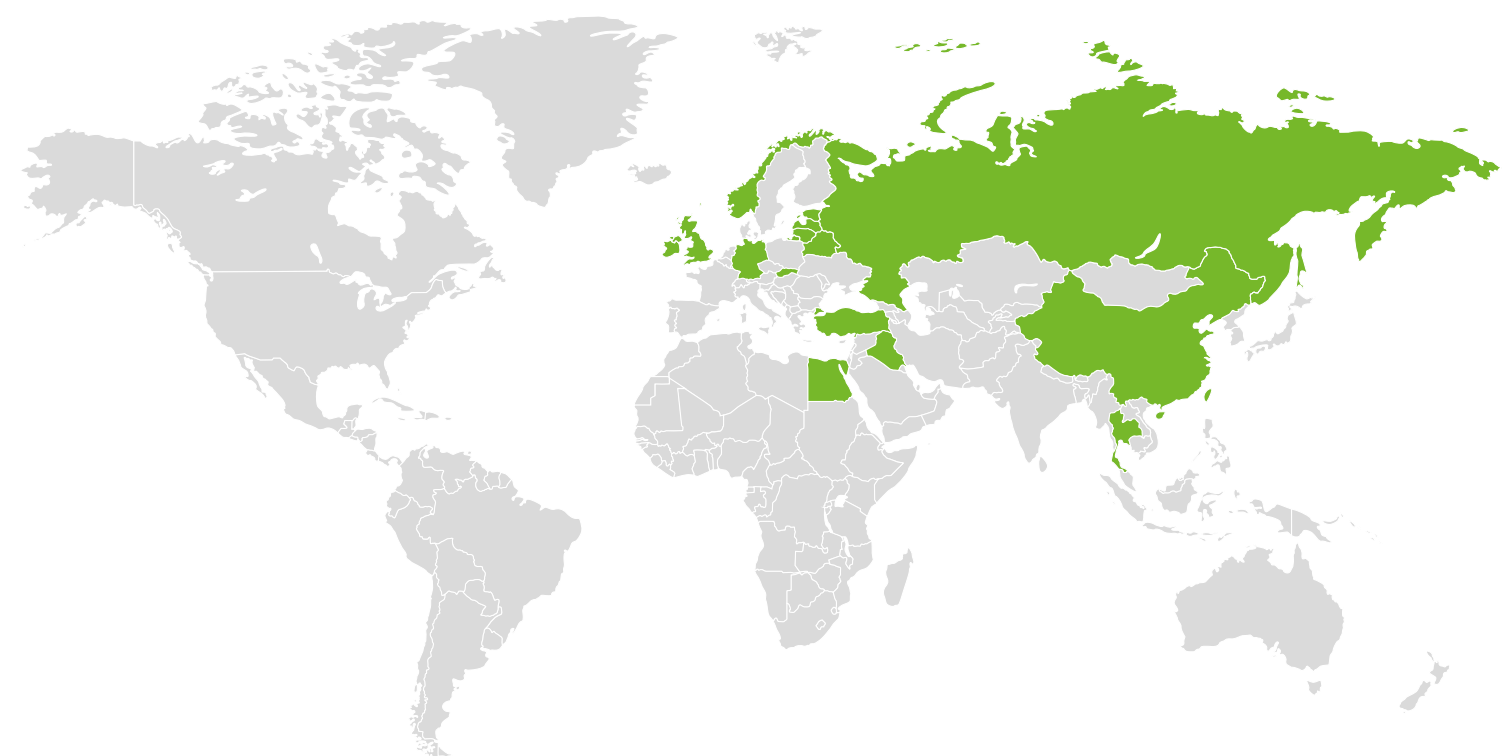
ЕКСПОРТ ТОВАРІВ ЗА ДАНИМИ 2015
РОКУ ПІДПРИЄМСТВАМИ
М.МИКОЛАЄВА У РОЗРІЗІ КРАЇН

Підприємства міста активно здійснюють зовнішньоекономічну діяльність із 116 країнами світу. За результатами 2015 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Миколаєва у розрахунку на 1 мешканця в 1,5 рази перевищував середній показник по країні. За даними I півріччя 2016 року – в 1,7 рази.

Основними експортними галузями економіки міста є продукти рослинного походження та машинобудівна промисловість, на які припадає близько 90% загального обсягу експорту за результатами 2015 року і I півріччя 2016 року.

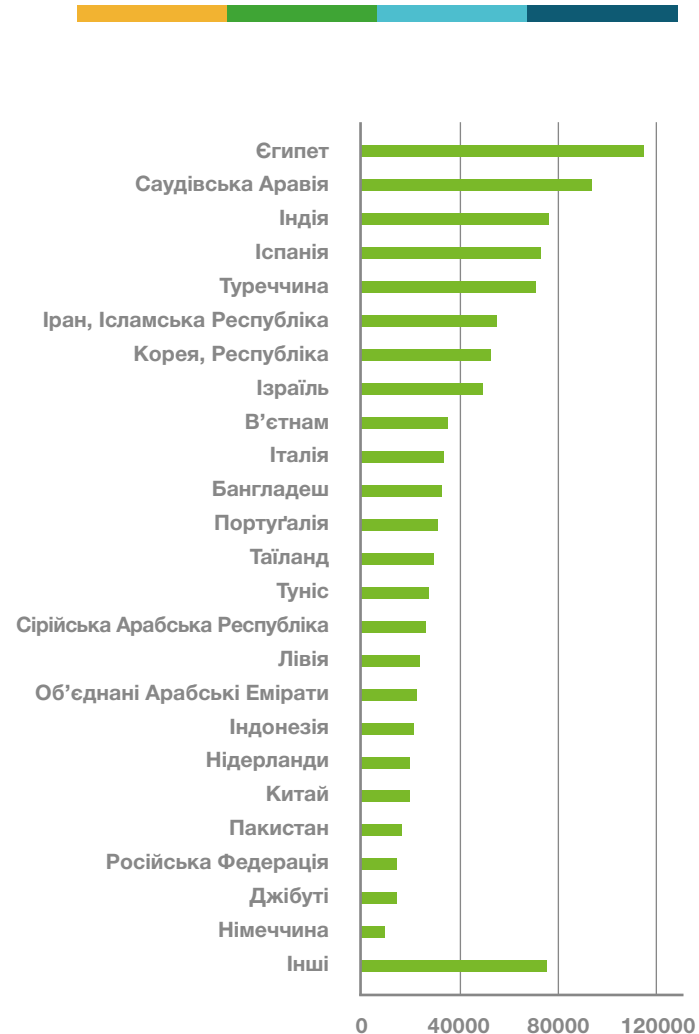
ЕКСПОРТ ПОСЛУГ ЗА ДАНИМИ 2015 РОКУ
ПІДПРИЄМСТВАМИ М.МИКОЛАЄВА
У РОЗРІЗІ КРАЇН

ТОВАРНА СТРУКТУРА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ М. МИКОЛАЄВА У І ПІВРІЧЧІ 2016 РОКУ (ТИС.ДОЛ.США)

ЕКСПОРТ ТОВАРІВ У РОЗРІЗІ КРАЇН ЗА ДАНИМИ 2015 РОКУ, ТИС.ДОЛ.США

За 2015 рік та I півріччя 2016 року експорт товарів до країн Європейського Союзу становив близько 20% від загального обсягу експорту, до країн СНД – близько 2%. Завдяки спеціалізації міста як логістичного центру, обсяг послуг морського транспорту, із врахуванням додаткових транспортних послуг, у загальній структурі експорту послуг склав 43% за даними 2015 року, за даними I півріччя 2016 року – 78,8%. Країнами-партнерами у сфері послуг є Швейцарія, Великобританія, Латвія, Панама, Кіпр.

Важливим фактором розвитку економіки міста є відкриття нових ринків збуту продукції та послуг протягом останніх років.

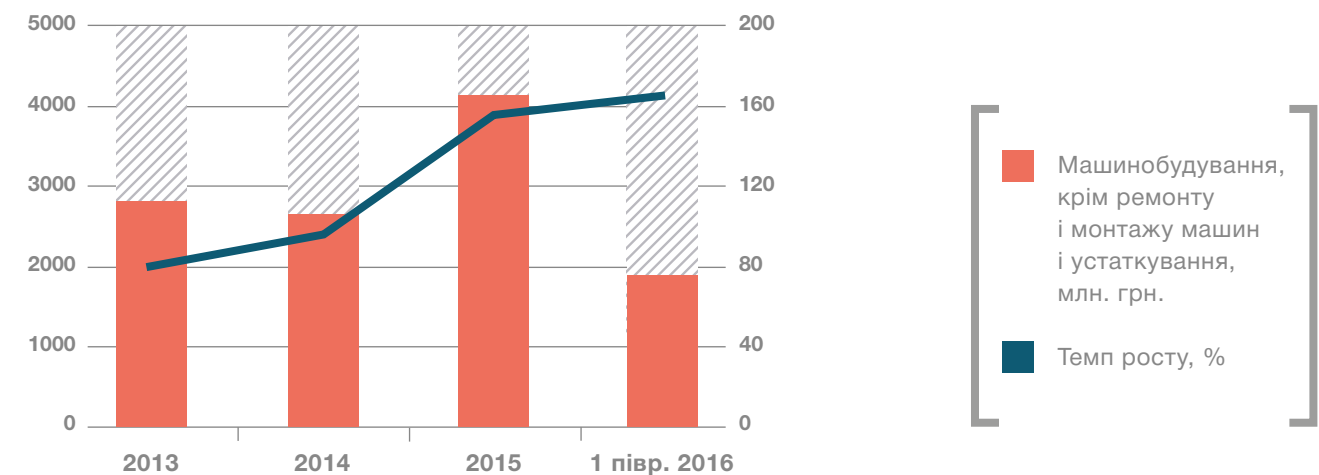

МАШИНОБУДІВНИЙ КОМПЛЕКС

Напрямки: виробництво газових турбін, суднового устаткування вентиляції та кондиціонування, ремонт бронетехніки, виробництво пральних машин, виробництво мастильних систем і фільтраційних установок. Протягом 2015 та 2016 років відбувалось збільшення обсягів реалізації продукції у місті.

ОБСЯГИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ТЕМП РОСТУ

Галузь зберігає інвестиційну привабливість оскільки має:
1) значну наукову та дослідну базу, напрацьовані розробки;
2) напрацьовані ринки збуту продукції, продукція добре відома як на зовнішніх, так і на внутрішніх ринках. Враховуючи наукову та виробничу бази, галузь може демонструвати стійкі темпи зростання за умов покращення інвестиційного клімату.

ДП «Миколаївський бронетанковий завод» входить до ДП «УкрОборонПром», здійснює реалізацію замовлень з відновлення й ремонту бронетехніки Збройних Сил України. ПАТ «Завод «Екватор» здійснює розробку та виготовлення суднового устаткування вентиляції, кондиціонування та очищення повітря. ПАТ НЗМФО випускає комплексні автоматизовані системи змащення, нагнітальне обладнання та устаткування для очищення мастильно-охолоджуючих рідин, контрольно-регулюючі прилади, фільтри тощо. ТОВ «Політехпром» здійснює виробництво електродвигунів, складної побутової техніки.

СУДНОБУДУВАННЯ ТА СУДНОРЕМОНТ

Місто має значний напрацьований досвід та потенціал у сфері суднобудування та судноремонту, що є одним із перспективних напрямків розвитку, зважаючи на тенденцію до зростання обсягів завдань із переоснащення Збройних Сил України. Технологічні та організаційні можливості ДП «Суднобудівний завод імені 61 комунара» дозволяють будувати сучасні судна. Сьогодні можливості заводу використовуються для ремонту суден на замовлення Міністерства оборони України.

На базі Миколаївського суднобудівного заводу «Лиман» було створено Суднобудівно-судноремонтний завод «Нібулон» із метою забезпечення ремонту, технічного обстеження одиниць флоту компанії, а також зведення технологічної лінії з будівництва суден тоннажністю до 5 тис. тонн – для подальшого розвитку логістики компанії.

Розвиток та інвестиційна привабливість суднобудівної галузі залежать від майбутньої спеціалізації суднобудівних підприємств Миколаєва та державної підтримки. У місті зберігається значний виробничий потенціал, а саме: виробничі потужності та напрацьований досвід. Для подальшого розвитку необхідно зниження податкового навантаження, доступ до фінансування та локалізація виробництва обладнання для суднобудівної галузі, що може бути реалізовано у м. Миколаєві.

ІНВЕСТИЦІЙНО-ПРИВАБЛИВИМИ НАПРЯМКАМИ РОЗВИТКУ Є будівництво спеціалізованих суден для обслуговування нафтовидобувної промисловості; невеликі портові судна; будівництво річкових суден; військові судна для внутрішнього ринку.

ПЕРЕРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ ХАРЧОВА

Чорноморська яхтова верф (Black Sea Yachts shipyard) спеціалізується на будівництві парусно-моторних і моторних яхт, а також різних суден спеціального призначення. Верф неодноразово визнавалася кращою верф'ю України. Два великих підприємства міста: Чорноморський суднобудівний завод та Миколаївський суднобудівний завод «Океан» не проводять активної господарської діяльності. Проте, розташування заводів, технологічний потенціал та напрацьований досвід формують передумови для подальшого розвитку напрямку. Наразі світові суднобудівні холдинги виявляють інтерес до Миколаївського суднобудівного заводу «Океан» для виробництва та ремонту суден різного класу.

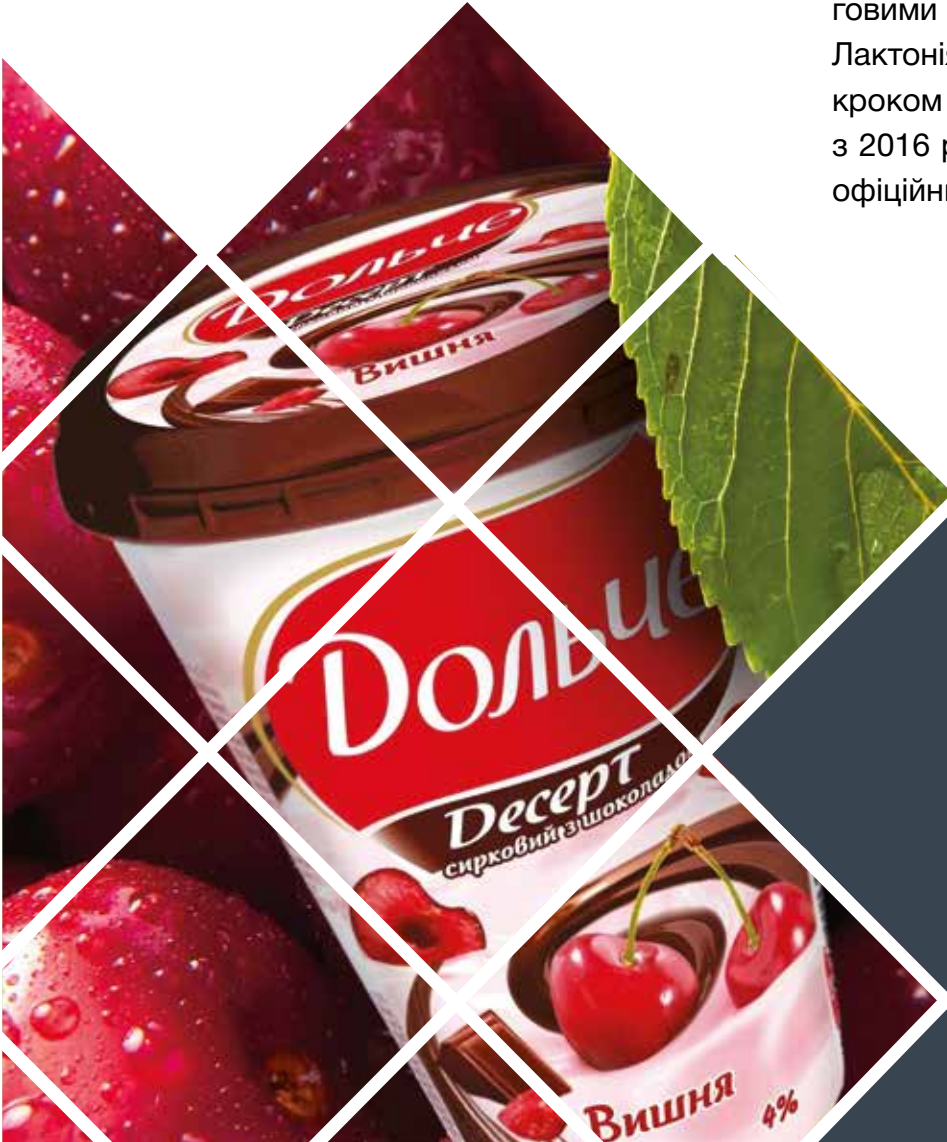
Місто розташоване у кліматичній зоні, яка сприяє високим показникам врожайності та розвитку аграрного напрямку і, відповідно, переробної промисловості. Миколаївська область займає одне з провідних місць із виробництва зернових та зернобобових культур (за обсягом виробництва поступається лише Одеській, Запоріжській і Дніпропетровській областям), або 7% від загального виробництва по Україні. Інвестиційний клімат Миколаєва та сировинні ресурси регіону вже були позитивно оцінені іноземними міжнародними компаніями, тому найбільші підприємства хар-

чової галузі – це підприємства з іноземними інвестиціями. Так, ТОВ «Сандора» займається виробництвом соків та входить до міжнародної компанії PepsiCo (США), другого за розміром у світі виробника продуктів харчування та напоїв. На українському ринку виробництва соків, за даними 2013 року, ТМ Sandora займала 45%, обсяг експорту – 20% від загального виробництва. ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» входить до міжнародної групи Lactalis (Франція), світового лідера з виробництва сирів та молочних продуктів. Продукція реалізується під торговими марками President, Galbani, Дольче, Лактонія, Lactel, Фанні, Societe. Важливим кроком у розвитку даного напрямку є те, що з 2016 року підприємство було включено в офіційний лист експортерів в країни ЄС.

ПЕРЕРОБКА СИРОВИНИ

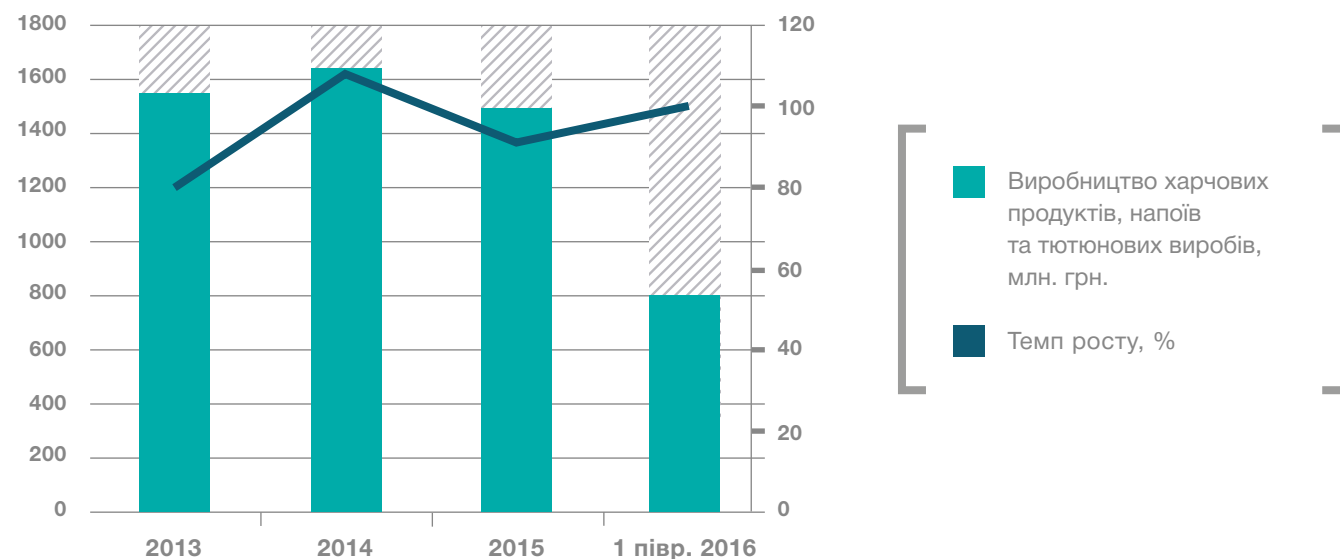
Тенденції, що притаманні світовому виробництву алюмінію, а саме: наявний та прогнозований попит на продукцію, свідчать про потенційно сталий попит на виробництво глинозему у зв'язку з чим потенціал подальшого розвитку даної галузі у Миколаєві значний.

Представлена ТОВ «Миколаївський глиноземний завод». На підприємстві, відбувається виробництво металургійного глинозему, металевого галію, глиноземистого пеку. Підприємство забезпечує 80% виробництва глинозему в Україні. ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» входить у виробничий цикл міжнародної компанії UC RUSAL, світового лідера з виробництва алюмінію і, відповідно, 90% продукції підприємства експортується.

Найбільші підприємства:
ТОВ «Сандора», ПАТ «Лакталіс-Миколаїв», ПАТ «САН ІнБев Україна». Крім цього, у даній сфері в місті працюють підприємства з виробництва борошна та хлібобулочних виробів, кондитерських та ковбасних виробів, виробництва овочевої продукції тощо.

ОБСЯГИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ТЕМП РОСТУ

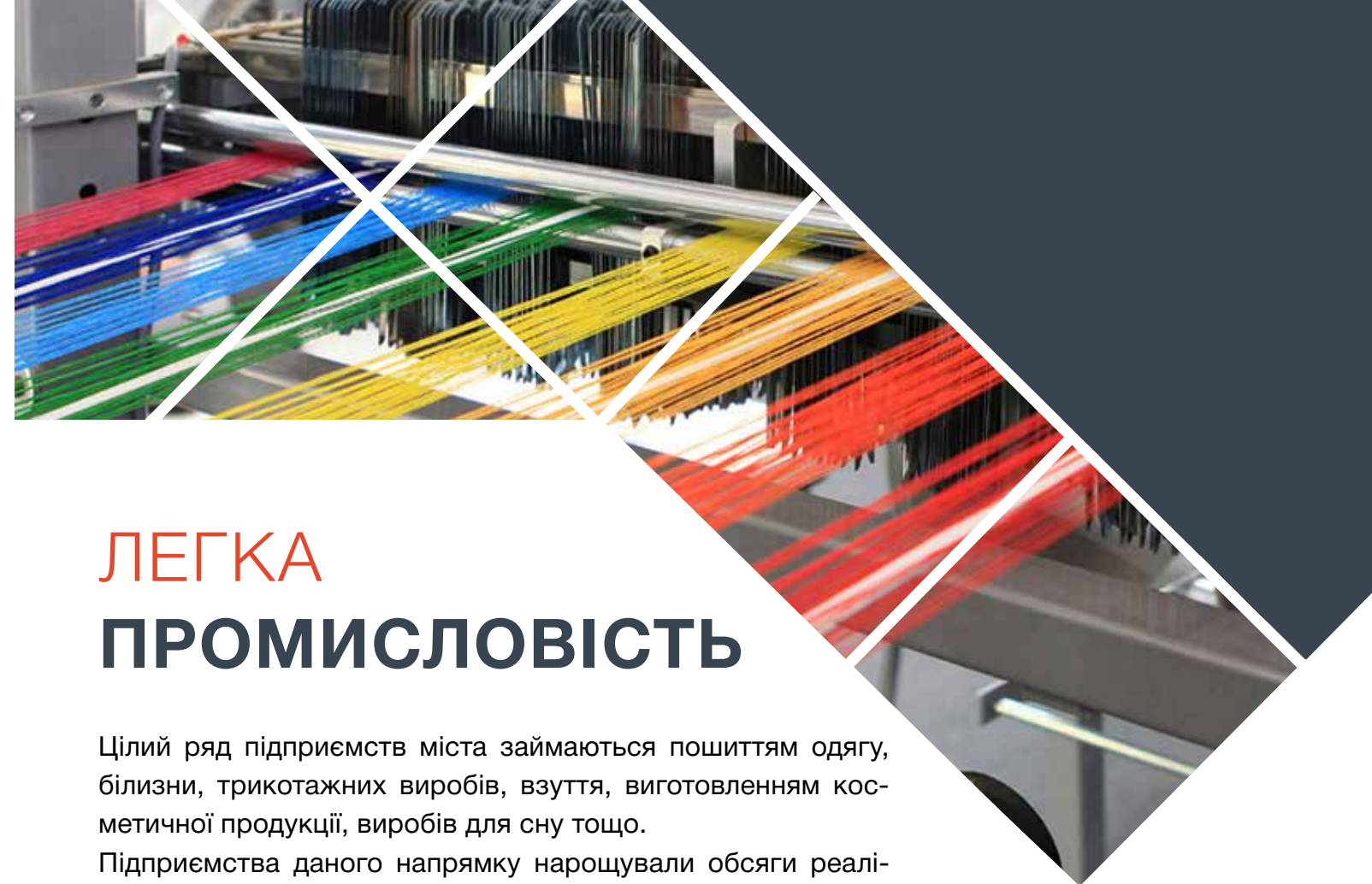

Миколаївське відділення ПАТ «САН ІнБев Україна» входить до міжнародного пивоварного концерну Anheuser-Busch InBev (Бельгія). Концерн є виробником міжнародних брендів Budweiser, Corona, Stella Artois, Pilsner Urquell, Miller. В Україні компанія об'єднує три пивоварні підприємства: Чернігівське, Харківське та Миколаївське відділення «САН ІнБев Україна». До локальних брендів належать Чернігівське, Рогань та Янтар.

Галузь харчової промисловості, а саме: виробництво муки та крупи – представлено крупним підприємством ВАТ «Миколаївський комбінат хлібопродуктів». Підприємство забезпечує хлібобулочною продукцією м. Миколаїв та область, входить до групи компаній «Формула смаку» (вітчизняні інвестиції, м. Кіровоград, наразі м. Кропивницький).

ТОВ СП «НІБУЛОН» (вітчизняні інвестиції, м. Миколаїв) є одним з найбільших вітчизняних експортерів сільськогосподарської продукції (пшениця, ячмінь, кукурудза, жито, соняшник та ін.), її частка в українському експорті більшості зернових та олійних культур займає до 15% загального експорту України та конкурує з іноземними зернотрейдерами. Географія експорту охоплює 31 країну світу.

Стратегічне розташування міста (зручна транспортна логістика та сучасна морська інфраструктура міста, агропотенціал Миколаївської області) сприяє розвитку експорту агропродукції. Крім того, інвестиційно привабливим є заснування підприємств на території майбутнього індустріально-аграрного парку в м. Миколаїв, для переробки с/г продукції з подальшою реалізацією як на внутрішньому ринку, так і на експорт. Даний напрямок переробки традиційно є привабливим для інвесторів, оскільки формує більш високу додану вартість, має високу оборотність, невеликий строк окупності проектів (у середньому 3-5 років) і стандартизований не складний цикл виробництва. При відновленні економічного зростання буде відновлений попит на продукцію харчової промисловості, що сприятиме зростанню інвестиційної привабливості галузі.

ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

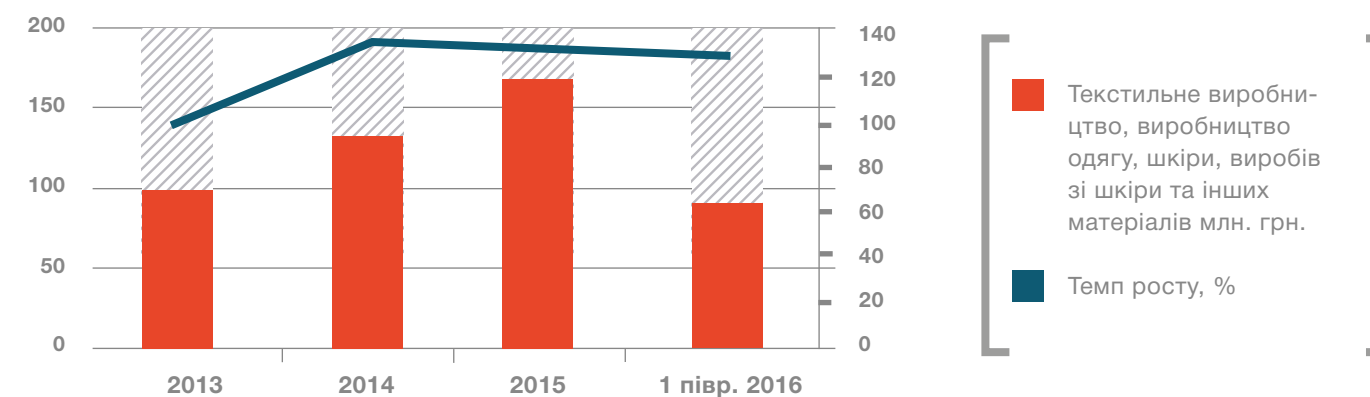
Цілий ряд підприємств міста займаються пошиттям одягу, білизни, трикотажних виробів, взуття, виготовленням косметичної продукції, виробів для сну тощо.

Підприємства даного напрямку нарощували обсяги реалізації протягом останніх років, продукція низки підприємств користується попитом за кордоном.

Доцільним є розвиток «брендової» продукції, оскільки наразі зростають патріотичні настрої українців і тенденції підтримувати вітчизняного товаровиробника. Спроможність підприємств міста конкурувати з імпортними аналогами продукції за ціною та якістю є головним чинником подальшого зростання цього напрямку.

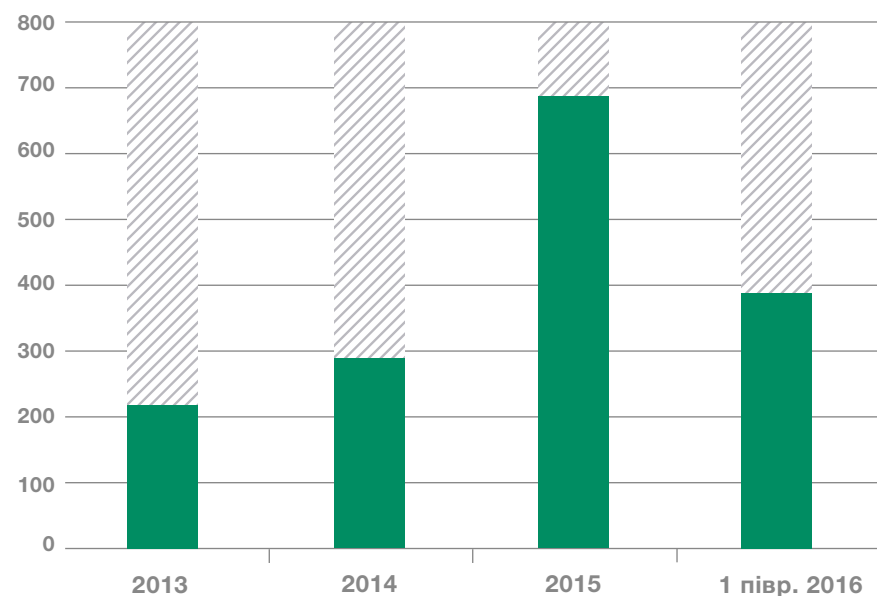
ОБСЯГИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ТЕМП РОСТУ

ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Представлена підприємством ПП «ТК-Ренессанс», що здійснює виробництво меблів та має винагороди за виробництво власної продукції. Підприємство останні роки активно нарощує обсяги реалізації, продукція користується попитом.

Перспективи подальшого розвитку галузі є значними. Протягом наступних років продукція вітчизняних виробників буде користуватися попитом на внутрішньому ринку, оскільки буде відбуватися заміщення імпорتنих товарів вітчизняними у зв'язку із більш привабливою ціновою політикою вітчизняних підприємств.

ВИГОТОВЛЕННЯ
ВИРОБІВ
З ДЕРЕВИНИ,
ВИРОБНИЦТВО
ПАПЕРУ ТА
ПОЛІГРАФІЧНА
ДІЯЛЬНІСТЬ,
ОБСЯГИ
РЕАЛІЗАЦІЇ,
МЛН.ГРН.

ПОРТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

ДП «МИКОЛАЇВСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОРТ»

здійснює перевантаження генеральних (металопродукція, металобрухт, технічні засоби, тарно-штучні вантажі в пакетах), наливних (нафтопродукти) та навалочних вантажів (вугілля, залізорудна сировина, чавун, окатиші, фосфорити, зернові культури та інші).

Відокремлений спеціалізований підрозділ «Дніпро-Бузький», ДП «Миколаївський морський торговельний порт» – єдиний у країні порт, який спеціалізується на перевалці бокситів.

ДП «СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ МОРСЬКИЙ ПОРТ «ОКТЯБРЬСК»

спеціалізується на переробці та зберіганні тарно-штучних вантажів, у тому числі таких, що потребують особливих умов обробки й зберігання. В порту можна здійснювати перевалку генеральних вантажів та контейнерів.

ТОВ «МОРСЬКИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ПОРТ «НІКА-ТЕРА»

перевантажує та зберігає в своєму порту мінеральні добрива: хлористий калій, сульфат амонію, карбамід, аміачну селітру, діамонію фосфат, нітроамофос, фосфорити.

Порти Миколаєва здійснюють навігацію цілий рік. Кожний із портів Миколаєва має свої специфічні особливості та можливості обробки вантажів.

ДП «МИКОЛАЇВСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ» АСК «УКРРІЧФЛОТ»

проводить переробку масових експортно-імпортних вантажів: метал, ліс, вугілля, кокс, металобрухт, катана проволочка, залізорудний концентрат, мінерально-будівельні вантажі, хімічні добрива, продукція сільського господарства.

На території портів функціонують сучасні термінали з перевалки зерна, що є стратегічним не тільки для економіки міста, а й для економіки України.

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ПОРТОВИЙ ЕЛЕВАТОР ДПЗКУ

Здійснення експортно-імпортних операцій з зерновими та олійними культурами. Основні культури зберігання: пшениця, ячмінь, рапс, соняшник.

ПЕРЕВАНТАЖУВАЛЬНИЙ ЗЕРНОВИЙ ТЕРМІНАЛ. Прийом і зберігання 7 різних культур або культур різної якості, прийом зерна підвищеної вологості з бур'янистою домішкою, а також забезпечення його сушіння і очищення. Термінал належить компанії ТОВ СП «НІБУЛОН».

ЗЕРНОВИЙ ТЕРМІНАЛ ГРІНТУР-ЕКС

Термінал призначений для перевалки практично всіх зернових культур (крім соняшнику). В основному задіяний під обсяги великого світового сільськогосподарського концерну «Бунге».

ПОРТОВИЙ ТЕРМІНАЛ НІКА-ТЕРА

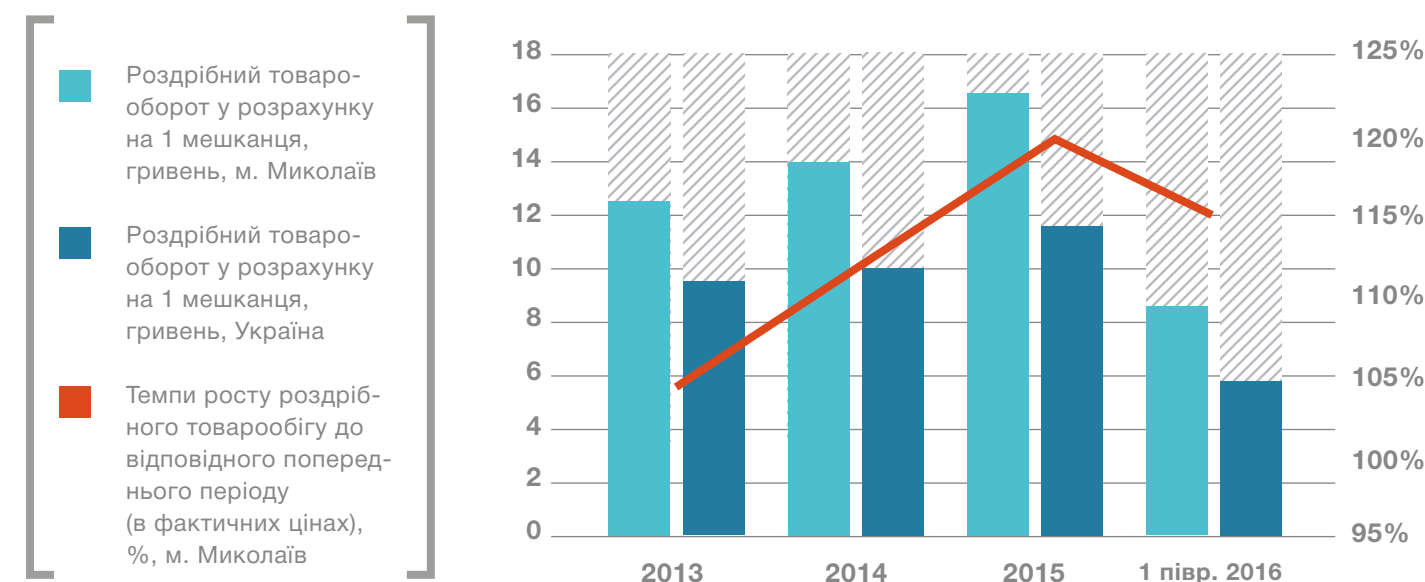
Зерновий термінал морського спеціалізованого порту «Ніка-Тера». Перевалка пшениці, кукурудзи, ячменю.

Сукупність економічних, географічних факторів, різноманітність та диверсифікованість промисловості м. Миколаїв, сприяє інвестуванню в економіку міста. Економіка м. Миколаїв буде зростати темпами не нижче темпів зростання ВВП країни, окремі галузі (транспорт, аграрний напрямок, машинобудування, ІТ сфера) – більш швидкими темпами за сприятливих зовнішніх умов.

Морегосподарський комплекс Миколаєва відіграє особливу роль і посідає одне із найважливіших місць в інфраструктурі міста, є одним із драйверів розвитку економіки міста та важливим фактором розвитку економіки країни. Інвестування у цю сферу є одним із найбільш перспективних напрямків вкладення коштів. Саме у цій сфері реалізовані найбільші інвестиційні проекти з залученням іноземних інвестицій компаніями з США і Китаю. На фоні високого рівня недовіри стосовно інвестування в Україну, зважаючи на економічний стан в країні та наявність конфлікту на сході, реалізація великих інвестиційних проектів із іноземним капіталом у м. Миколаїв свідчить про створення певного рівня довіри та сприятливого інвестиційного клімату в місті.

На тлі майбутнього економічного розвитку відбудеться поступове зростання платоспроможного попиту населення і відповідно інвестиційно доцільним є подальший розвиток «цивілізованої» роздрібної торгівлі. Даний напрямок діяльності формує стійкий грошовий потік, термін окупності проектів складає від 5 до 7 років. Можливий розвиток усіх сегментів, – від регіональних ТРЦ до сегмента «магазин біля будинку» і дискаунтерів.

ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ РОЗДРІБНОГО ТОВАРООБОРОТУ В М. МИКОЛАЄВІ ТА В УКРАЇНІ, ТИС.ГРН.

СПОЖИВЧИЙ РИНОК.

У м. Миколаєві спостерігалась стійка тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту торговельної мережі, який є головним індикатором, що характеризує купівельну спроможність населення. В місті сконцентровано 73,7% обсягу роздрібного товарообороту підприємств області за даними I півріччя 2016 року.

У місті відкрито мережі супермаркетів: «Сільпо», «Фуршет», «МЕТРО Кеш енд Кері», «Таврія В», «Епіцентр», «33 м2», «Praktiker» та інші. Працює торговельно-розважальний комплекс «Сіті-центр». Наразі в місті функціонує понад 80 великих об'єктів торгівлі, в тому числі: 7 торгово-розважальних центрів; понад 30 торгових центрів, торговельною площею більше 127 тис. кв. м; понад 290 супермаркетів і універсамів, 140 спеціалізованих продовольчих і 1780 спеціалізованих непродовольчих магазинів тощо.

ПЕРСПЕКТИВНІ РИНКИ ЗБУТУ ДЛЯ ІНВЕСТИТОРІВ

Одним із чинників розвитку економіки м. Миколаїв є розширення ринків збуту продукції, інтеграція виробничого комплексу до світового ринку.

УКРАЇНСЬКА ПРОДУКЦІЯ МАШИНОБУДУВАННЯ

Газотурбінні генератори та двигуни користуються попитом у Китаї, Індії, Узбекистані, Туркменістані, В'єтнамі та інших країнах Близького Сходу. У разі покращення політичної ситуації значним ринком збуту може стати Російська Федерація. У разі зняття економічних санкцій продукція буде мати значний попит в Ірані, оскільки газо- та нафтодобувна промисловість Ірану має значний невикористаний інвестиційний потенціал та має суттєві фінансові можливості для його розвитку. **Суднобудування.** Майже вся географія світового транспортного суднобудування сконцентрована в країнах «великої трійки» Східної Азії (Китай, Корея та Японія) через порівняно низьку вартість укладених контрактів. Конкурентним, порівняно з будівництвом у Кореї, є будівництво технічно більш складних і дорогих суден. Наразі українське суднобудування є заручником негативних світових тенденцій. Замовникам, як місцевим, так і закордонним, не вигідно будувати в Україні повнокомплектні судна, тому заводи в основному зайняті складанням корпусів. Для розвитку галузі необхідна державна підтримка, а саме: зниження податкового навантаження, доступ до дешевого фінансування та локалізація виробництва обладнання, що може бути реалізовано у м. Миколаєві. Конкурентними напрямками суднобудування є: будівництво спеціалізованих суден для обслуговування нафтовидобувної промисловості та, відповідно, ринками збуту є країни Східної Азії; невеликі портові судна для портів усього світу; будівництво річкових суден, для яких ринки збуту – країни Європи; військові судна для внутрішнього ринку.

ПРОДУКЦІЯ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.

Україна є одним зі світових лідерів із **постачання с/г продукції** (перебуває на сьомому місці серед найбільших експортерів основних зернових культур – пшениці та кукурудзи). Головний напрямок українського агроекспорту – Європейський Союз. На другому місці – Південно-Східна Азія, на третьому Близький Схід. Країни СНД, в тому числі й Російська Федерація, перестали бути важливим напрямком для експорту. Поставки на Близький Схід і Північну Африку відносно стабільні, експорт в Південно-Східну Азію за останні роки виріс в 8 разів, в ЄС – в 13 разів.

Виробництво молочної продукції. Досить потужними імпортерами молока й молочної продукції (сухе та згущене молоко) є Саудівська Аравія, Індонезія, Малайзія, В'єтнам, Об'єднані Арабські Емірати, Японія та Південна Корея, Китай, Алжир, Єгипет і Нігерія. Українські виробники, які відповідають стандартам екологічного виробництва, можуть знайти нішові високомаржинальні ринки збуту у країнах ЄС.

Продукція галузей із **виробництва соків та пива** не має великого експортного потенціалу, оскільки традиційно локалізована в багатьох країнах світу. Тому перспективним ринком збуту є внутрішній ринок.

Одним із традиційних і основних ринків **експорту хліба та хлібобулочних виробів** був ринок Російської Федерації та країн СНД. Однак, внаслідок політичної ситуації, експорт продукції хлібопекарської галузі скоротився майже вдвічі в порівнянні з 2014 роком. Крім хлібної продукції Україна є великим постачальником борошна на світовому ринку. Впродовж останніх років Україна поступово нарощує експортний потенціал у цьому напрямку, борошно постачається в США, Великобританію, Китай та інші країни Азії. Розвиток експортного потенціалу в подальшому буде залежати від кількох чинників, а саме: достатності сировини (пшениці твердих сортів), наявності інфраструктури для якісної переробки та світових цін. Одним із безумовно перспективних напрямків є **експорт борошна**.

ІТ ПОСЛУГИ.

Впродовж останніх років постійно зростає обсяг експорту ІТ послуг. У 2015 році їх доля в загальному обсязі послуг по Україні склала 17%. По експортному потенціалу дана галузь вийшла на третє місце після експорту продукції АПК та металургії. Наразі, Україна займає 24 місце в світовому рейтингу найбільш привабливих для ІТ-аутсорсінгу країн (Global Services Location Index). Безумовно, основними замовниками продукції даної галузі є іноземні компанії (близько 95%). При цьому, близько 80% послуг виробляється для ринку США. Галузь формують як вітчизняні компанії, так і представники світових компаній галузі. Існують передумови, що до

2020 року галузь й надалі буде розвиватись завдяки існуючим ринкам збуту та їх потребам і в структурі ВВП галузь може вийти на друге місце за обсягами експорту після галузі АПК.

Підприємства **легкої промисловості** не мають великих обсягів експорту на світові ринки оскільки на них існує досить жорстка конкуренція з продукцією країн Китаю, Індії, Туреччини та інших країн Азії. Але і в таких умовах існує досить велика кількість підприємств, що спеціалізуються на виконанні замовлень для мультинаціональних компаній, що розміщують свої замовлення на Україні. Конкурентними перевагами для цього напрямку є близькість до ринків Європейського Союзу та висока якість продукції.

До міста можуть бути залучені інвестиції на ринкових умовах без державних преференцій за рахунок норми доходності, що можуть забезпечити підприємства міста. Головна особливість положення міста – його унікальне розташування, що сприяє подальшому розвитку міста як логістичного вузла з акцентом на зернові вантажі. Також потенційно привабливим є розміщення на базі міста супутніх виробництв для переробки сільгосппродукції та іншої переробної промисловості, а також низки інших пов'язаних із цими напрямками сервісних виробництв.

ДОДАТОК 1

ЗАГАЛЬНІ ОБСЯГИ ПЕРЕРОБКИ ВАНТАЖІВ В МОРСЬКИХ ПОРТАХ СТАНOM НА 10.01.2016 У ПОРІВНЯННІ З АНАЛОГІЧНИМ ПЕРІОДОМ МИНУЛОГО РОКУ, ТИС.ТОНН

ПОКАЗНИК	ВСЬОГО ПО МОРСЬКИМ ПОРТАМ УКРАЇНИ			МИКОЛАЇВСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ПОРТ			МИКОЛАЇВСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ПОРТ, ПИТОМА ВАГА У ЗАГАЛЬНОМУ ОБСЯГІ	
	2014	2015	Темп приросту%	2014	2015	Темп приросту%	2014	2015
Всього вантажів	3 640,62	2 381,93	65,4	550,99	436,97	79,3	15,1%	18,3%
Наливні	392,69	181,10	46,1	54,44	54,60	100,3	13,9%	30,1%
Суховантажні сипучі	2 489,97	1 615,80	64,9	389,75	333,57	85,6	15,7%	20,6%
Тарно-штучні вантажі	757,96	585,03	77,2	106,80	48,80	45,7	14,1%	8,3%

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОРТОВИХ ЗЕРНОВИХ ТЕРМІНАЛІВ

Термінал / Елеватор	Обсяг од- ночасного зберігання, тис. т	Потужність перевалки, млн. т/рік	Інтенсив- ність наван- таження, т / год	Інтенсив- ність наван- таження, т / добу	Дедвейт судна під навантажен- ня, МТ	Глибина причальної стілки, м	Умови навантаження
Миколаївський портовий елеватор (ДПЗКУ)	69,0	1,0	417,0	10000,0	до 35000	9	Завантаження здійснюється через екватор
НІБУЛОН	130,0	5,0	833,0	28500,0	до 40000	12,5	Завантаження здійснюється через екватор
Грінтур-Екс	150,0	3,0	н/д	11000,0	н/д	н/д	Завантаження здійснюється через екватор
ЗАТ Ніка-Терра	210,0	1,0	1500,0	30000,0	до 40000	12,5	Завантаження здійснюється через екватор
Загалом по області:	559,0	13,00	понад 2750,0	79500,0	х	х	х

МИКОЛАЇВ

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПАСПОРТ

РОЗРОБЛЕНИЙ МІСЬКОЮ ВЛАДОЮ У СПІВПРАЦІ
З НАЦІОНАЛЬНИМ УПОВНОВАЖЕНИМ РЕЙТИНГОВИМ
АГЕНТСТВОМ «КРЕДИТ-РЕЙТИНГ»

Наведені в документі думки висловлені з урахуванням ситуації на дату виходу матеріалу. Документ носить ознайомлювальний характер. Приведена інформація складена на основі джерел, які визнані надійними, проте за достовірність наданої інформації ТОВ «Кредит-Рейтинг» відповідальності не несе.

ТОВ «Кредит-Рейтинг»
вул. Межигірська, 1, Київ, 04070
тел...: +38 (044) 490 25 50
факс: +38 (044) 490 25 54
e-mail: office@credit-rating.com.ua

Миколаївська міська рада
вулиця Адміральська, 20,
Миколаїв, Миколаївська область,
Україна, 54000
<https://mkrada.gov.ua>